

Vlaamse overheid
Beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur
en hergebruik van overheidsinformatie
Afdeling openbaarheid van bestuur
Koning Albert II laan 15, bus 207
1210 BRUSSEL
T : 02 553 57 25
Mail: openbaarheid@vlaanderen.be

Dossiernummer: OVB/2025/099

DE BEROEPSINSTANTIE - Afdeling openbaarheid van bestuur

Bevoegdheid beroepsinstantie

Bestuursdecreet van 7 december 2018, titel II, hoofdstuk 3, afdeling 6.

Besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2007 tot oprichting van de beroepsinstantie inzake openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie.

Voorafgaande procedure

Bij mailberichten d.d. 28 februari 2025 diende ■■■ 7 verzoeken tot inzage bij de gemeente Oostkamp in:

Verzoek 1 (WOB-MH-01): Toekomstplan milieuhandhaving in Oostkamp: (en dit naar aanleiding van het auditrapport van Audit Vlaanderen (auditopdracht 2306 012) waaruit zou blijken dat er onduidelijkheden zijn rond de toekomstige organisatie van de milieuhandhaving in Oostkamp) inzage in :

1. Beleidsnota's, verslagen of rapporten waarin het lokaal bestuur sinds de audit haar aanpak van milieuhandhaving heeft herzien of waarin plannen voor een nieuwe organisatievorm worden besproken.
2. Alle stukken die aantonen hoe de continuïteit van milieuhandhaving gewaarborgd blijft nu de milieutoezichthouders van de politiezone vertrekken.
3. Eventuele aanpassingen of actualisaties van het prioriteitenkader voor milieuhandhaving, inclusief notities of verslagen waarin deze wijzigingen zijn besproken.

Verzoek 2 (WOB-MH-02): Dossierbeheer en opvolging handhavingsdossiers: (en dit na het auditrapport van Audit Vlaanderen (auditopdracht 2306 012) waarin wordt gewezen op gebrekkig dossierbeheer en onvoldoende opvolging van handhavingsdossiers. Om te controleren welke verbeteringen sinds de audit zijn doorgevoerd) wordt inzage gevraagd in:

1. Alle interne nota's, verslagen of rapporten waarin staat hoe Oostkamp sinds de audit haar dossierbeheer heeft aangepast of verbeterd.

2. Overzichten of rapporten die aangeven hoeveel handavingsdossiers sinds de audit zijn behandeld en afgesloten, en hoe de gemeente de doorlooptijd en status monitort.
3. Eventuele nieuwe (digitale) tools of werkwijzen die de gemeente gebruikt om handavingsdossiers te monitoren en archiveren, inclusief de nota's over de invoering ervan.

Verzoek 3 (WOB-MH-03): Rolverdeling en verantwoordelijkheden binnen milieuhandhaving (volgens het auditrapport van Audit Vlaanderen (auditopdracht 2306 012) zijn de rollen en verantwoordelijkheden binnen de milieuhandhaving niet altijd duidelijk) inzage in:

1. Eventuele nieuwe of herziene afspraken, verslagen of nota's over de interne rolverdeling (autonomie van de milieutoezichthouder, de rol van de burgemeester, enz.).
2. Documenten waarin wordt beschreven wie welke taken op zich neemt binnen de gemeentelijke milieuhandhaving, zowel ambtelijk als politiek.
3. De meest recente of geactualiseerde samenwerkingsovereenkomst met de politiezone, indien er sinds de audit wijzigingen of besprekingen hierover plaatsvonden.

Verzoek 4 (WOB-MH-04): Integriteit en objectiviteit binnen milieuhandhaving (Audit Vlaanderen (auditopdracht 2306 012) stelt dat de risico's rond integriteit en objectiviteit in de milieuhandhaving nog onvoldoende beheerst zijn) inzage in:

1. Richtlijnen, nota's of beleidsdocumenten die sinds de audit zijn opgesteld of gewijzigd om belangenvermenging en ongewenste beïnvloeding bij milieuhandhaving te voorkomen.
2. Interne nota's of evaluaties over hoe de gemeente controlerend optreedt bij deontologisch gevoelige situaties (dossiers met familie, vrienden, politieke druk ...).
3. Bewijs van opleidingen, integriteitsrapporten of andere maatregelen die aantonen dat er structureel aandacht gaat naar objectiviteit en integriteit in het handavingsproces.

Verzoek 5 (WOB-MH-05): Monitoring en inzet van werkmiddelen binnen milieuhandhaving (Uit het auditrapport van Audit Vlaanderen (auditopdracht 2306 012) blijkt dat de inzet van werkmiddelen binnen de milieuhandhaving niet altijd doordacht wordt bepaald en onvoldoende wordt gemonitord.) inzage in:

1. Overzichten en rapporten die de beschikbare werkmiddelen (budget, personeel, apparatuur) voor milieuhandhaving beschrijven en hoe deze sinds de audit worden ingezet.
2. Interne nota's of verslagen waarin de monitoring van de inzet van deze middelen aan bod komt (bv. KPI's, meetinstrumenten, periodieke evaluaties).
3. Beleidsdocumenten of plannen die toelichten hoe de gemeente een efficiënte inzet van die middelen beoogt, naar aanleiding van de audit.

Verzoek 6 (WOB-MH-06): Opvolging milieuvergunningen en naleving vergunningsvoorwaarden (In het auditrapport van Audit Vlaanderen (auditopdracht 2306 012) wordt gesteld dat de opvolging van milieuvergunningen (klasse 2 en 3) niet altijd systematisch verloopt) inzage in:

1. Een actuele lijst van milieuvergunningen die sinds de audit werden gecontroleerd (met eventuele interne rapporten of notities over die controles).
2. Inspectieverslagen of handavingsrapporten waaruit blijkt hoe milieu-inbreuken zijn aangepakt, mits desnoods anonimisering van persoonsgegevens.
3. De gehanteerde criteria of prioriteiten om te bepalen welke milieuvergunningen voor controle in aanmerking komen, plus eventuele rapporten over deze methodiek.

Verzoek 7 (WOB-MH-07): Bekwaamheid en certificering van handhavingsambtenaren (Het auditrapport van Audit Vlaanderen (auditopdracht 2306 012) legt de nadruk op de noodzaak van gekwalificeerde ambtenaren) inzage in:

1. Een overzicht van de certificaten, diploma's of bekwaamheidsbewijzen van ambtenaren die sinds de audit bevoegd zijn voor milieuhandhaving, inclusief data van certificering.
2. Opleidingsplannen of verslagen waarin blijkt welke training er is gevolgd (bv. asbestherkenning, milieuregelgeving) om de kennis op peil te houden.
3. Documenten (aanstellingsbesluiten, eedafleggingen) waaruit blijkt dat deze ambtenaren officieel als milieutoezichthouder zijn aangesteld.

Bij mail van 24 maart 2025 van de gemeente Oostkamp worden de verzoeken tot openbaarmaking gedeeltelijk geweigerd.

Bij mail van 24 maart 2025 diende [REDACTED] beroep in bij de beroepsinstantie tegen deze gedeeltelijke weigeringsbeslissing van de gemeente Oostkamp. Dit beroep werd geregistreerd op 26 maart 2025.

Op 24 april 2025 werd, in toepassing van artikel II.50, §1, tweede lid van het Bestuursdecreet de beroepstermijn van dertig kalenderdagen verlengd tot een termijn van vijfenveertig kalenderdagen

Ontvankelijkheid van het beroep

De oorspronkelijke verzoeken dateren van 28 februari 2025.

De in beroep aangevochten beslissing van de gemeente Oostkamp van 24 maart 2025 maakt melding van de beroepsmogelijkheden en -modaliteiten, zoals voorgeschreven in artikel II.43, §1, derde lid van het Bestuursdecreet.

Het ingediende beroep d.d. 24 maart 2025 is ingesteld binnen de decretaal voorgeschreven termijn, conform artikel II.48, §1, derde lid van het Bestuursdecreet.

Het beroep is bijgevolg **tijdig** ingediend. Het beroep is ook **ontvankelijk**.

Gegrondeheid van het beroep

Overeenkomstig artikel II.31, eerste lid Bestuursdecreet heeft het recht op passieve openbaarheid betrekking op bestuursdocumenten. Op grond van deze bepaling is elke instantie in principe verplicht aan eenieder die erom verzoekt inzage te geven in, uitleg te verschaffen over of een afschrift te bezorgen van de gewenste bestuursdocumenten.

De openbaarmaking kan slechts geweigerd worden mits toepassing wordt gemaakt van één of meerdere uitzonderingen, zoals gestipuleerd in de artikelen II.33 tot en met II.39 van voormeld decreet.

1. Bestreden beslissing

In de bestreden beslissing was de gemeente Oostkamp van oordeel dat de voormelde 7 verzoeken hetzelfde doel hebben en dus samen horen en bijgevolg werden deze verzoeken samen beoordeeld. Door de gemeente werden drie geanonimiseerde stukken verleend:

- het besluit van het college van burgemeester en schepenen van 27 november 2023 met betrekking tot het aanwijzen van een gemeentelijke toezichthouder zoals vermeld in titel XVI 'Toezicht,

handhaving en veiligheidsmaatregelen' van het Decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid en in artikel 34 van het Milieuhandhavingsbesluit.

- De akte van eedaflegging in dit kader en het bekwaamheidsbewijs van lokale toezichthouder milieuhandhaving, uitgereikt door de Vlaamse Overheid op 11 december 2023.
- Het prioriteitenkader werd via een link naar de website van de gemeente Oostkamp Prioriteitenkader en handhavingsplan ruimtelijke ordening en milieu in kader van de intergemeentelijke omgevingshandhaving – Oostkamp bezorgd: [Prioriteitenkader en handhavingsplan ruimtelijke ordening en milieu in kader van de intergemeentelijke omgevingshandhaving - Oostkamp](#).

Verder gaf de gemeente aan:

“De overige gevraagde zaken bestaan (nog) niet of kunnen niet bezorgd worden omwille van het gegeven dat het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen

- de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen,*
- het vertrouwelijk karakter van documenten opgesteld voor strafvorderingen en administratieve sancties*
- en de vertrouwelijkheid binnen het lokaal bestuur, nodig voor de uitoefening van administratieve handhaving, interne audits of politieke besluitvorming.*

We verwijzen u hiervoor naar artikel II.36, § 1, tweede lid van het Bestuursdecreet.”

2. Inhoud van het beroepschrift

In zijn beroepschrift geeft [REDACTED] aan dat zijn verzoeken betrekking hadden op verschillende aspecten van de gemeentelijke milieuhandhaving maar dat de gemeente ervoor heeft gekozen om alle verzoeken samen te voegen en grotendeels te weigeren op basis van algemene uitzonderingsgronden, zonder gedetailleerde motivering per document.

De beroeper heeft bezwaar tegen de samenvoeging van de 7 verzoeken die als één werden behandeld. Dit is voor hem problematisch om tweede redenen

- “De verzoeken hebben betrekking op verschillende aspecten van milieuhandhaving. (...) Deze behandelen geen identieke of overlappende documenten, maar gaan over afzonderlijke bestuurlijke processen. De samenvoeging maakt het onmogelijk om een correcte evaluatie te krijgen per aspect van milieuhandhaving.*
- De wet vereist een afzonderlijke motivering per document. Volgens artikel II.36 van het Bestuursdecreet mag een overheid niet in algemene termen weigeren zonder per document een uitzondering te onderbouwen. De gemeente heeft niet per document aangegeven waarom het niet openbaar wordt gemaakt, maar slechts enkele algemene uitzonderingsgronden genoemd. Dit is in strijd met het transparantiebeginsel en de verplichting tot zorgvuldige motivering.”*

De beroeper heeft ook bezwaar tegen de weigering op basis van de ingeroepen uitzonderingsgronden:

“Echter:

- Er wordt niet per document aangegeven waarom het niet openbaar kan worden.*
- Beleidsdocumenten, plannen en werkmiddelen hebben geen betrekking op persoonlijke levenssfeer of strafvorderingen en kunnen dus niet zomaar geweigerd worden.*
- Vertrouwelijkheid kan geen algemeen argument zijn zonder onderbouwing waarom openbaarheid het bestuurlijk functioneren ernstig zou bemoeilijken.”*

De beroeper vraagt aan de beroepsinstantie dan ook om:

- “De gemeente te verplichten per WOB-verzoek een aparte beoordeling te geven, conform de aard van het verzoek.*
- De gemeente te verplichten per document expliciet aan te geven waarom het al dan niet openbaar wordt gemaakt.*

- De gemeente te verplichten alle beleidsmatige en niet-persoonsgebonden informatie alsnog vrij te geven.
- Een formeel oordeel te vellen over de rechtmatigheid van de gehanteerde uitzonderingsgronden."

3. Standpunt van de gemeente Oostkamp

Op 27 maart 2025 en 10 april 2025 contacteerde de beroepsinstantie de gemeente Oostkamp voor verdere toelichting.

Bij mailbericht van 3 en 24 april 2025 mocht de beroepsinstantie volgende toelichting ontvangen. Vooreerst gaf de gemeente enige context bij de verzoeken tot openbaarmaking.

De gemeente gaf ook aan dat de zeven verzoeken allen betrekking hebben op het rapport van Audit Vlaanderen van 8 november 2023 met betrekking tot de thema-audit Handhaving milieuaspecten van de omgevingsvergunning in lokaal bestuur Oostkamp - waarvan de beroepsinstantie een kopie mocht ontvangen - en allen peilen naar hetzelfde, nl. de stand van zaken van de acties die ondernomen (moeten) worden na de thema-audit. In die zin was de gemeente van mening dat de verzoeken hetzelfde doel hebben en samen horen, en dus ook samen moeten worden beoordeeld.

In voormelde toelichting aan de beroepsinstantie werd per vraag van de beroeper een antwoord gegeven:

"Verzoek 1: Toekomstplan milieuhandhaving in Oostkamp: Er wordt inzage gevraagd in

1. **Beleidsnota's, verslagen of rapporten waarin het lokaal bestuur sinds de audit haar aanpak van milieuhandhaving heeft herzien of waarin plannen voor een nieuwe organisatievorm worden besproken.**
 - a. "Er is de managementreactie zoals opgenomen in het rapport van Audit Vlaanderen. Deze reactie kunt u, alsook [REDACTED], inzien.
 - b. Er is een verslag van een eerste overleg tussen de burgemeesters en de algemeen directeurs van Beernem, Oostkamp en Zedelgem omtrent de samenwerking met politiezone Het Houtsche, dat doorging op 24 februari 2025. De samenwerking op vlak van milieuhandhaving is daar een onderdeel van. Wij zijn van mening dat dit verslag niet bezorgd kan worden omwille van het gegeven dat de openbaarheid ervan niet opweegt tegen de vertrouwelijkheid binnen het lokaal bestuur, nodig voor de uitoefening van administratieve handhaving, interne audits of politieke besluitvorming (artikel II.36, § 1, tweede lid, 9° Bestuursdecreet). Dit betrof immers een vertrouwelijk overleg in voorbereiding op een overleg met de politie dat nog moet plaatsvinden."
 - c. Er zijn geen overige dergelijke bestuursdocumenten."

Na bijkomende vraag mocht de beroepsinstantie bij mail van 24 april 2025 een afschrift van dit verslag van 24/2/25 ontvangen.

Na een bijkomende vraag van de beroepsinstantie om de decretaal vereiste belangenafweging te ontvangen, stelde de gemeente bij mail van 24/4/25: *"Het overleg betrof een overleg tussen de burgemeesters en de algemeen directeurs van Beernem, Oostkamp en Zedelgem, in voorbereiding op een overleg met de politiezone omtrent de samenwerking, onder andere op vlak van omgevingshandhaving. Het overleg met de politiezone moet leiden tot een verbetering van de samenwerking in deze nieuwe legislatuur. Het openbaar maken van het standpunt van de lokale besturen, nog voor de politiezone van dit standpunt op de hoogte is en nog voor het overleg met de politie heeft plaatsgevonden, zal de besprekingen en uiteindelijk de samenwerking niet ten goede komen. Het belang van de openbaarmaking van dit document weegt niet op tegen het belang van de vertrouwelijkheid ervan in functie van de besprekingen met de politiezone."*

2. Alle stukken die aantonen hoe de continuïteit van milieuhandhaving gewaarborgd blijft nu de milieutoezichthouders van de politiezone vertrekken.
 - a. “Er is in het najaar van 2024 een gesprek geweest tussen de handhavers ruimtelijke ordening en milieu vanuit de gemeente en de politie. Er is hier echter geen verslag van opgemaakt.
 - b. Er zijn geen overige dergelijke bestuursdocumenten.”
3. Eventuele aanpassingen of actualisaties van het prioriteitenkader voor milieuhandhaving, inclusief notities of verslagen waarin deze wijzigingen zijn besproken.

“Er is een prioriteitenkader en handhavingsplan ruimtelijke ordening en milieu (in het kader van de intergemeentelijke omgevingshandhaving), goedgekeurd door de gemeenteraad op 25 februari 2021, terug te vinden op de website, doch ook in bijlage gevoegd. Dit kader/plan is een intergemeentelijk document, opgesteld voor Beernem, Oostkamp en Zedelgem en in samenwerking met politiezone Het Houtsche. Dit kader/plan wordt dit jaar bijgestuurd, er is hiervoor een overleg ingepland, maar er vonden op vandaag nog geen gesprekken plaats, er zijn dus ook geen notities of verslagen hiervan, laat staan een bijgestuurde versie van het kader/plan.”

Verzoek 2 Dossierbeheer en opvolging handhavingsdossiers: Om te controleren welke verbeteringen sinds de audit zijn doorgevoerd wordt inzage gevraagd in:

1. Alle interne nota's, verslagen of rapporten waarin staat hoe Oostkamp sinds de audit haar dossierbeheer heeft aangepast of verbeterd.

“Er zijn geen dergelijke bestuursdocumenten”.

2. Overzichten of rapporten die aangeven hoeveel handhavingsdossiers sinds de audit zijn behandeld en afgesloten, en hoe de gemeente de doorlooptijd en status monitort.

In de toelichtingen aan de beroepsinstantie deelt de gemeente mee dat de lokaal toezichthouder een Excelbestand heeft, waaruit kan afgeleid worden dat er sinds de audit nl. in 2024 38 en in 2025 17 handhavingsdossiers zijn behandeld en afgesloten en waarbij de status van de dossiers wordt bijgehouden (de datum van de initiële klacht wordt opgenomen, maar geen doorlooptijd). Verder wordt gesteld: “*Wij zijn van mening dat dit excelbestand niet bezorgd kan worden omwille van het gegeven dat de openbaarheid ervan niet opweegt tegen de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen, het vertrouwelijk karakter van documenten opgesteld voor strafvorderingen en administratieve sancties en de vertrouwelijkheid binnen het lokaal bestuur, nodig voor de uitoefening van administratieve handhaving, interne audits of politieke besluitvorming (artikel 11.36, § 1, tweede lid, 1°, 3° en 9° Bestuursdecreet). (...).*”

Na bijkomende vraag mocht de beroepsinstantie bij mail van 24 april 2025 een uittreksel uit het Excelbestand voor het jaar 2025 ontvangen.

Na een bijkomende vraag van de beroepsinstantie bij de vermelde uitzonderingsgrond en om de decretaal vereiste belangenafweging te ontvangen, stelde de gemeente bij mail van 24/4/25: “*Er worden namen, adressen en dossiernummers vermeld in het bestand; openbaarmaking hiervan kan leiden tot schending van de persoonlijke levenssfeer van betrokken natuurlijke personen. Zo kan dit leiden tot benadering van melders en vermoedelijke daders. Dossiernummers kunnen ook gebruikt worden om samen met iemand die toegang heeft tot het VHP meer informatie op te zoeken over opgestelde PV's. De opgestelde PV's hebben*

een vertrouwelijk karakter met oog op strafvorderingen en administratieve sancties. Deze risico's zijn reëel en het belang hiervan weegt zwaarder door dan het openbaar maken van het excelbestand."

3. **Eventuele nieuwe (digitale) tools of werkwijzen die de gemeente gebruikt om handavingsdossiers te monitoren en archiveren, inclusief de nota's over de invoering ervan.**

"Er zijn geen nieuwe (digitale) tools of werkwijzen. Het excelbestand van de lokaal toezichthouder werd wel uitgebreid met een aantal kolommen voor het bijhouden van extra gegevens en sinds 2024 worden bepaalde dossiers ook in vergunningen.net opgenomen. Bovendien worden sinds maart 2024 bepaalde dossiers (waarvan het belangrijk is dat potentiële kopers op de hoogte zijn van wederrechtelijke activiteiten) ook bijgehouden in vergunningen.net, door de toevoeging van de module handhaving (milieu)."

Verzoek 3: Rolverdeling en verantwoordelijkheden binnen milieuhandhaving: Er wordt inzage gevraagd in

1. **Eventuele nieuwe of herziene afspraken, verslagen of nota's over de interne rolverdeling (autonomie van de milieutoezichthouder, de rol van de burgemeester, enz.).**

a. "Er is in het najaar van 2024 een gesprek geweest tussen de handhavers ruimtelijke ordening en milieu vanuit de gemeente en de politie. Er is hier echter geen verslag van opgemaakt."

b. "Er zijn geen overige dergelijke bestuursdocumenten."

2. **Documenten waarin wordt beschreven wie welke taken op zich neemt binnen de gemeentelijke milieuhandhaving, zowel ambtelijk als politiek.**

"Er zijn geen dergelijke bestuursdocumenten".

3. **De meest recente of geactualiseerde samenwerkingsovereenkomst met de politiezone, indien er sinds de audit wijzigingen of besprekingen hierover plaatsvonden.** "Er is een verslag van een eerste overleg tussen de burgemeesters en de algemeen directeurs van Beernem, Oostkamp en Zedelgem omtrent de samenwerking met politiezone Het Houtsche, dat doorging op 24 februari 2025. De samenwerking op vlak van milieuhandhaving is daar een onderdeel van. Wij zijn van mening dat dit verslag niet bezorgd kan worden omwille van het gegeven dat de openbaarheid ervan niet opweegt tegen de vertrouwelijkheid binnen het lokaal bestuur, nodig voor de uitoefening van administratieve handhaving, interne audits of politieke besluitvorming (artikel II.36, § 1, tweede lid, 9° Bestuursdecreet). Dit betrof immers een vertrouwelijk overleg in voorbereiding op een overleg met de politie dat nog moet plaatsvinden. Dit zal leiden tot een bijsturing van de samenwerkingsovereenkomst met de politie, maar er is nog geen dergelijke bijgestuurde versie van deze samenwerkingsovereenkomst."

Verzoek 4: Integriteit en objectiviteit binnen milieuhandhaving: Er wordt inzage gevraagd in

1. **Richtlijnen, nota's of beleidsdocumenten die sinds de audit zijn opgesteld of gewijzigd om belangenvermenging en ongewenste beïnvloeding bij milieuhandhaving te voorkomen.**

"Er zijn geen dergelijke bestuursdocumenten".

2. **Interne nota's of evaluaties over hoe de gemeente controlerend optreedt bij deontologisch gevoelige situaties (dossiers met familie, vrienden, politieke druk ...).**

"Er zijn geen dergelijke bestuursdocumenten".

3. **Bewijs van opleidingen, integriteitsrapporten of andere maatregelen die aantonen dat er structureel aandacht gaat naar objectiviteit en integriteit in het handavingsproces.**

“Er zijn geen dergelijke bestuursdocumenten.

In dit kader dient er wel gewezen op het feit dat er een deontologische code bestaat, zowel voor mandatarissen als voor personeel. De deontologische code voor mandatarissen ligt voor ter herwerking naar aanleiding van de start van een nieuwe legislatuur, de nieuwe versie zal binnenkort goedgekeurd worden door de gemeente- en OCMW-raad. Deze deontologische codes gaan echter over deontologie en integriteit in het algemeen en gelden niet alleen in het kader van milieuhandhaving.”

Verzoek 5: Monitoring en inzet van werkmiddelen binnen milieuhandhaving: Er wordt inzage gevraagd in

1. Overzichten en rapporten die de beschikbare werkmiddelen (budget, personeel, apparatuur) voor milieuhandhaving beschrijven en hoe deze sinds de audit worden ingezet.

- a. Er wordt in de toelichting aan de beroepsinstantie verwezen naar een screenshot uit het boekhoudpakket waaruit blijkt dat *“Sinds de audit wordt 5.000 euro per jaar budget voorzien voor staalnames, analyses en handhaving”*.
- b. Tevens wordt aangegeven door de gemeente: *“Wij hebben op vandaag één medewerker die is aangesteld als lokaal toezichthouder, doch milieuhandhaving is slechts een deel van zijn takenpakket (ongeveer 0,10 VTEI)”* en
- c. *“Wij hebben geen apparatuur ter beschikking”*.

Na bijkomende vraag van de beroepsinstantie of er geen bestuursdocument ter beschikking is waarbij werd beslist om 5.000 euro budget te voorzien voor staalnames, analyses en handhaving, stelt de gemeente bij mail van 24/4/25: *“Er is na de audit beslist een apart budget te voorzien voor handhavingsdoeleinden. Dit is dan ook in die zin meegenomen in de jaarlijkse aanpassing van het meerjarenplan. Behalve deze aanpassing, is er geen specifiek bestuursdocument met betrekking tot bepaling van dit budget.”*

2. Interne nota's of verslagen waarin de monitoring van de inzet van deze middelen aan bod komt (bv. KPI's, meetinstrumenten, periodieke evaluaties).

“Er zijn geen dergelijke bestuursdocumenten”.

3. Beleidsdocumenten of plannen die toelichten hoe de gemeente een efficiënte inzet van die middelen beoogt, naar aanleiding van de audit.

“Er zijn geen dergelijke bestuursdocumenten.”

Verzoek 6: Opvolging milieuvergunningen en naleving vergunningsvoorwaarden: Er wordt inzage gevraagd in

1. Een actuele lijst van milieuvergunningen die sinds de audit werden gecontroleerd (met eventuele interne rapporten of notities over die controles).

De gemeente herhaalt dat *“Onze lokaal toezichthouder werkt met een excelbestand waarin meldingen/klachten mbt milieu worden opgenomen en waarin wordt opgenomen welke stappen wanneer worden ondernomen en dus ook welke milieuvergunningen worden gecontroleerd. Wij zijn van mening dat dit excelbestand niet bezorgd kan worden omwille van het gegeven dat de openbaarheid ervan niet opweegt tegen de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen, het vertrouwelijk karakter van documenten opgesteld voor strafvorderingen en administratieve sancties en de vertrouwelijkheid binnen het lokaal bestuur, nodig voor de*

Na bijkomende vragen van de beroepsinstantie nl. of er een lijst bestaat van milieuvergunningen die sinds de audit werden gecontroleerd stelt de gemeente *“Er wordt niet proactief gecontroleerd, enkel naar aanleiding van klachten (reactief). Er is enkel het excelbestand. Als er in een concrete situatie een milieuvergunning bestaat, wordt deze vermeld in het excelbestand.”*

Na de vraag van de beroepsinstantie naar een concrete duiding waarom beroep wordt gedaan op de aangehaalde drie uitzonderingsgronden om de inzage te weigeren, alsook de vraag naar een concrete belangenafweging, herhaalt de gemeente: *“Er worden namen, adressen en dossiernummers vermeld in het bestand; openbaarmaking hiervan kan leiden tot schending van de persoonlijke levenssfeer van betrokken natuurlijke personen. Zo kan dit leiden tot benadering van melders en vermoedelijke daders. Dossiernummers kunnen ook gebruikt worden om samen met iemand die toegang heeft tot het VHP meer informatie op te zoeken over opgestelde PV's. De opgestelde PV's hebben een vertrouwelijk karakter met oog op strafvorderingen en administratieve sancties. Deze risico's zijn reëel en het belang hiervan weegt zwaarder door dan het openbaar maken van het excelbestand.”*

Op de bijkomende vraag of er interne rapporten of notities over die controles bestaan, stelt de gemeente deels herhalend: *“Er bestaan geen interne rapporten, er is enkel het excelbestand met beperkte notities en de concrete briefwisseling of PV's in de dossiers. Openbaarmaking hiervan kan leiden tot schending van de persoonlijke levenssfeer van betrokken natuurlijke personen. Zo kan dit leiden tot benadering van melders en vermoedelijke daders. Dossiernummers kunnen ook gebruikt worden om samen met iemand die toegang heeft tot het VHP meer informatie op te zoeken over opgestelde PV's. De opgestelde PV's hebben een vertrouwelijk karakter met oog op strafvorderingen en administratieve sancties. Deze risico's zijn reëel en het belang hiervan weegt zwaarder door dan het openbaar maken van deze zaken”.*

2. Inspectieverslagen of handavingsrapporten waaruit blijkt hoe milieu-inbreuken zijn aangepakt, mits desnoods anonimisering van persoonsgegevens.

In de toelichting aan de beroepsinstantie stelde de gemeente: *“Wij zijn van mening dat dergelijke bestuursdocumenten niet bezorgd kunnen worden omwille van het gegeven dat de openbaarheid ervan niet opweegt tegen de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen, het vertrouwelijk karakter van documenten opgesteld voor strafvorderingen en administratieve sancties en de vertrouwelijkheid binnen het lokaal bestuur, nodig voor de uitoefening van administratieve handhaving, interne audits of politieke besluitvorming (artikel II.36, § 1, tweede lid, 1°, 3° en 9° Bestuursdecreet). Bovendien - mocht alsnog worden geoordeeld dat dergelijke zaken bezorgd moeten worden omdat de openbaarheid wel opweegt tegen de vermelde belangen - houdt het anonimiseren van alle inspectieverslagen en handavingsrapporten van de concrete dossiers een enorme administratieve last in, die de normale werking van de diensten in het gedrang zou brengen. Er zou dus ook geoordeeld kunnen worden dat de aanvraag wat dit betreft kennelijk onredelijk is en om die reden moet afgewezen worden (artikel II.33, 1° Bestuursdecreet).”*

Bij verdere navraag door de beroepsinstantie stelde de gemeente echter bij mail van 24/4/25: *“Er zijn geen inspectieverslagen of handavingsrapporten, er is enkel het excelbestand met beperkte notities en de concrete briefwisseling of PV's in de dossiers.”*

3. De gehanteerde criteria of prioriteiten om te bepalen welke milieuvergunningen voor controle in aanmerking komen, plus eventuele rapporten over deze methodiek.

“Hiervoor kan verwezen worden naar het prioriteitenkader en handavingsplan ruimtelijke ordening en milieu.”

Verzoek 7: Bekwaamheid en certificering van handhavingsambtenaren: Er wordt inzage gevraagd in:

1. Een overzicht van de certificaten, diploma's of bekwaamheidsbewijzen van ambtenaren die sinds de audit bevoegd zijn voor milieuhandhaving, inclusief data van certificering. "Bekwaamheidsbewijs lokaal toezichthouder is - weliswaar geanonimiseerd - bezorgd aan [REDACTED]".

2. Opleidingsplannen of verslagen waarin blijkt welke training er is gevolgd (bv. asbestherkenning, milieuregelgeving) om de kennis op peil te houden.

"Er zijn geen dergelijke bestuursdocumenten."

3. Documenten (aanstellingsbesluiten, eedafleggingen) waaruit blijkt dat deze ambtenaren officieel als milieutoezichthouder zijn aangesteld.

"Aanstellingsbesluit en document eedaflegging lokaal toezichthouder zijn - weliswaar geanonimiseerd - bezorgd aan [REDACTED]"

4. *Standpunt van de beroepsinstantie*

Op basis van de uitgebreide toelichting van de gemeente Oostkamp en na onderzoek dient de beroepsinstantie redelijkerwijze vast te stellen dat de gemeente Oostkamp heeft aangegeven dat er m.b.t. verzoek 1, punten 2 en 3, verzoek 2, punten 1 en 3, verzoek 3, punten 1 en 2, verzoek 4, punten 1 t.e.m. 3, verzoek 5, punten 1 t.e.m. 3, verzoek 6, punt 2 en verzoek 7, punt 2 geen documenten zijn.

In artikel 1.4, 3° van het Bestuursdecreet wordt een bestuursdocument gedefinieerd als de informatie, ongeacht de drager ervan, die in het bezit is van een overheidsinstantie. Het recht op openbaarheid kan aldus maar uitgeoefend worden voor zover het gaat om informatie die gematerialiseerd werd op een drager. In casu wordt evenwel door de beroepsinstantie vastgesteld dat de gemeente Oostkamp de voormelde documenten niet in haar bezit heeft, daar deze onbestaande zijn, en dat ze dus niet in de mogelijkheid is om deze te bezorgen aan verzoeker.

Aangezien de gemeente aangeeft dat voormelde informatie er niet is, kan er bijgevolg ook geen inzage worden verleend. Bijgevolg kan de beroepsinstantie redelijkerwijze niet anders dan het beroep m.b.t. de voormelde punten als **ongegrond** bevinden.

M.b.t. punt 3 van het verzoek 6 en de punten 1 en 3 van het verzoek 7 dient de beroepsinstantie vast te stellen dat het gevraagde reeds bezorgd werd aan de beroeper. Bijgevolg is het beroep m.b.t. deze punten eveneens **ongegrond**.

De beroepsinstantie stelt vast dat het beroep bijgevolg nog gaat over de weigering tot inzage in het verslag van 24/2/25 (verzoek 1, punt 1 en verzoek 3, punt 3) en over de weigering tot inzage in het Excelbestand van de lokale toezichthouder (verzoek 2, punt 2 en verzoek 6, punt 1).

Onder punt 1 van verzoek 1 werd inzage gevraagd in "Beleidsnota's, verslagen of rapporten waarin het lokaal bestuur sinds de audit haar aanpak van milieuhandhaving heeft herzien of waarin plannen voor een nieuwe organisatievorm worden besproken" en onder punt 3 van verzoek 3 werd inzage gevraagd in "de meest recente of geactualiseerde samenwerkingsovereenkomst met de politiezone, indien er sinds de audit wijzigingen of besprekingen hierover plaatsvonden".

De gemeente Oostkamp verwijst hiervoor naar een verslag van 24 februari 2025 van een eerste overleg tussen de burgemeesters en de algemeen directeurs van Beernem, Oostkamp en Zedelgem omtrent de

samenwerking met politiezone Het Houtsche. De gemeente gaf aan dat de samenwerking op vlak van milieuhandhaving daarvan een onderdeel is. De inzage in voormeld verslag werd evenwel geweigerd op grond van artikel II.36, §1, tweede lid, 9° Bestuursdecreet. De gemeente stelde dat dit overleg een vertrouwelijk overleg was in voorbereiding op een overleg met de politiezone omtrent de samenwerking - onder andere op vlak van omgevingshandhaving - dat nog moet plaatsvinden. De gemeente gaf ook nog mee dat: *“Het overleg met de politiezone moet leiden tot een verbetering van de samenwerking in deze nieuwe legislatuur. Het openbaar maken van het standpunt van de lokale besturen, nog voor de politiezone van dit standpunt op de hoogte is en nog voor het overleg met de politie heeft plaatsgevonden, zal de besprekingen en uiteindelijk de samenwerking niet ten goede komen. Het belang van de openbaarmaking van dit document weegt niet op tegen het belang van de vertrouwelijkheid ervan in functie van de besprekingen met de politiezone.”*

Het Bestuursdecreet maakt voor wat betreft de uitzonderingsgronden een onderscheid tussen enerzijds bestuursdocumenten die milieu-informatie bevatten en anderzijds bestuursdocumenten die geen milieu-informatie bevatten. Artikel I.4, 11° van het Bestuursdecreet somt gedetailleerd op wat onder milieu-informatie moet verstaan worden. In casu bevat het betrokken verslag heel beperkte informatie m.b.t. de door beroeper gevraagde informatie. Deze beperkte informatie zou in zeer algemene en ruime zin kunnen begrepen worden onder milieu-informatie.

Maar, zowel voor milieu-informatie (artikel II.36, §1, tweede lid, 9°) als voor niet-milieu-informatie (artikel II.35, 5°), wordt in het Bestuursdecreet bepaald dat een aanvraag tot openbaarmaking moet afgewezen worden indien het belang van de openbaarheid niet opweegt tegen de bescherming van het vertrouwelijk karakter van de handelingen van een overheidsinstantie, als die vertrouwelijkheid noodzakelijk is voor de uitoefening van een administratieve handhaving, een audit die in uitvoering is of de politieke besluitvorming. Hierbij wordt dan onder meer bedoeld de besprekingen tussen bestuurspartners die geen formele beraadslagingen zijn, de adviezen van kabinetsleden aan hun minister, burgemeester enzovoort in het kader van politieke afwegingen of beraadslagingen.

De beroepsinstantie is van oordeel dat deze uitzonderingsgrond, los van de vraag of het nu gaat om milieu-informatie of niet, in casu van toepassing is. Om de besprekingen op een zo sereen mogelijke manier te kunnen voeren en tot een effectieve politieke besluitvorming te kunnen komen, is het volgens het oordeel van de beroepsinstantie effectief van belang dat de vertrouwelijkheid van dit verslag beschermd wordt, zo lang er geen vernieuwde afspraken rond samenwerking zijn. De beroepsinstantie is eveneens van oordeel dat het niet wenselijk is om hetgeen werd besproken reeds openbaar te maken aangezien ook de politiezone nog niet op de hoogte is. De beroepsinstantie ziet geen hoger belang dat de openbaarmaking van deze informatie boven dit belang van de vertrouwelijkheid in het kader van de politieke besluitvorming stelt.

Op basis van voormelde uitzonderingsgronden is het beroep, wat de informatie uit het verslag van 24 februari 2025 betreft, bijgevolg **ongegrond**.

Onder punt 2 van verzoek 2 werd inzage gevraagd in “Overzichten of rapporten die aangeven hoeveel handavingsdossiers sinds de audit zijn behandeld en afgesloten, en hoe de gemeente de doorlooptijd en status monitort” en in punt 1 van verzoek 6 werd inzage gevraagd in “Een actuele lijst van milieuvergunningen die sinds de audit werden gecontroleerd (met eventuele interne rapporten of notities over die controles)”.

De beroepsinstantie stelt vast dat de gemeente hiervoor verwijst naar en beschikt over een Excelbestand waaruit volgens de gemeente kan afgeleid worden dat er sinds de audit nl. in 2024 38 en in 2025 17 handavingsdossiers zijn behandeld en afgesloten en waarbij de status van de dossiers wordt bijgehouden

(de datum van de initiële klacht wordt opgenomen, maar geen doorlooptijd). Bij mail van 24 april 2025 ontving de beroepsinstantie louter een uittreksel uit het Excelbestand voor het jaar 2025.

M.b.t. punt 2 van verzoek 2 dient de beroepsinstantie redelijkerwijze vast te stellen dat er inderdaad een overzicht is waaruit de door beroeper gevraagde informatie kan afgeleid worden, meer bepaald hoeveel handavingsdossiers er zijn behandeld en afgesloten en hoe de status ervan wordt gemonitord, nl. het Excel bestand waarvan de toezichthouder gebruik maakt en “waarin meldingen/klachten m.b.t. milieu worden opgenomen en waarin wordt opgenomen welke stappen wanneer worden ondernomen”.

In artikel II.45 §2 voorziet het Bestuursdecreet dat een bestuursdocument gedeeltelijk openbaar wordt gemaakt als informatie waarop een uitzondering van toepassing is als vermeld in afdeling 3 of waarvoor de verplichting geldt inzake het aantonen van het belang, vermeld in artikel II.40, § 3, tweede lid, samen met andere informatie in een bestuursdocument opgenomen is, en het mogelijk is om de informatie die niet openbaar kan gemaakt worden, te scheiden van de andere informatie.

Gelet op de formulering van de concrete vraag tot inzage – waarbij ook de keuze van de wijze van openbaarmaking bij de verzoeker ligt: in casu inzage ipv bijvoorbeeld uitleg over – nl. beperkt tot louter de vraag naar de *hoeveelheid* van handavingsdossiers (het aantal) en *de wijze waarop* de status wordt gemonitord, is de beroepsinstantie van oordeel dat de inzage in het Excelbestand voor enkel die aspecten die beantwoorden aan zijn vraag, een gedeeltelijke openbaarmaking zou inhouden d.i. bijgevolg zonder inzage in de inhoud van de diverse kolommen van het Excelbestand. De beroepsinstantie is evenwel van oordeel dat een dergelijke gedeeltelijke inzage niet mogelijk is aangezien dit inhoudt dat er inzage wordt verleend in een blanco document. Bijgevolg is de beroepsinstantie van oordeel dat het beroep, wat punt 2 van verzoek 2 betreft, **ongegrond** is.

De beroepsinstantie dient ook vast te stellen, gelet op de toelichting door de gemeente, dat de onder punt 1 van verzoek 6 gevraagde “actuele lijst van milieuvergunningen die sinds de audit werden gecontroleerd”, niet bestaat, en dat er evenmin interne rapporten bestaan. Aangezien de gemeente aangeeft dat voormelde informatie er niet is, kan er bijgevolg ook geen inzage worden verleend. Bijgevolg kan de beroepsinstantie redelijkerwijze niet anders dan het beroep m.b.t. de gevraagde actuele lijst en de interne rapporten over die controles zoals gevraagd onder punt 1 van verzoek 6, als **ongegrond** bevinden.

M.b.t. de gevraagde notities over de controles bij de milieuvergunningen die sinds de audit zijn gecontroleerd, werd door de gemeente aan de beroepsinstantie meegedeeld *“Er bestaan geen interne rapporten, er is enkel het excelbestand met beperkte notities en de concrete briefwisseling of PV's in de dossiers”*. De beroepsinstantie moet evenwel vaststellen dat het voorwerp van het verzoek om openbaarmaking geen betrekking heeft op eventueel opgestelde PV's of de briefwisseling. Maar naar het oordeel van de beroepsinstantie vallen “de beperkte notities bij die controles” in het Excelbestand wel binnen het kader van de hierboven vermelde gevraagde informatie onder punt 1 van verzoek 6.

De beroepsinstantie wijst erop dat de gemeente eveneens heeft aangegeven: *“Er wordt niet proactief gecontroleerd, enkel naar aanleiding van klachten (reactief). Er is enkel het excelbestand. Als er in een concrete situatie een milieuvergunning bestaat, wordt deze vermeld in het excelbestand.”*

Op grond van de bezorgde informatie, nl. louter een uittreksel uit het Excelbestand voor het jaar 2025, is de beroepsinstantie evenwel niet in de mogelijkheid om uit te maken of er sinds de audit controles zijn geweest van een “milieuvergunning” (thans omgevingsvergunning voor de exploitatie van een IIOA van klasse 1 of 2, niet de melding van de exploitatie van een IIOA klasse 3) en of er dan notities over die controles zijn opgenomen in het Excelbestand sinds de audit. De beroepsinstantie moet immers vaststellen dat, zoals ook door de gemeente aangegeven, in het Excelbestand “meldingen/klachten m.b.t. milieu worden opgenomen” – zo ook in het bezorgde uittreksel van het Excelbestand voor het jaar 2025 - en bijgevolg

gaat dit volgens de beroepsinstantie ruimer dan “controles bij milieuvergunningen”. Bovendien dateert het Verslag van Audit Vlaanderen van 8 november 2023 en is het voor de beroepsinstantie, gelet op de ontvangen informatie, niet duidelijk of er vanaf die datum “controles bij milieuvergunningen” zijn gebeurd en of “(interne) notities” daaromtrent in een Excelbestand voorhanden zijn: de beroepsinstantie heeft enkel kennis van een Excelbestand voor het jaar 2025. Bijgevolg kan de beroepsinstantie redelijkerwijze niet anders dan vast te stellen dat het beroep, wat betreft de inzage in interne notities bij de controles bij milieuvergunningen sinds de audit, **gegrond is evenwel onder voorbehoud van de eventuele toepassing van decretale of wettelijke uitzonderingsgronden die door de gemeente moet worden beoordeeld.**

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Het beroepschrift van ■■■ d.d. 24 maart 2025 tegen de gedeeltelijke weigeringsbeslissing van de gemeente Oostkamp van 24 maart 2025 wordt als ontvankelijk en deels als ongegrond, deels gegrond onder voorbehoud van de eventuele toepassing van wettelijke of decretale uitzonderingsgronden beschouwd.

De gemeente Oostkamp dient bijgevolg aan de verzoeker inzage te verlenen in de gevraagde notities over de controles bij de milieuvergunningen die sinds de audit zijn gecontroleerd, onder voorbehoud van de eventuele toepassing van decretale of wettelijke uitzonderingsgronden die door de gemeente moet worden beoordeeld.

Geen toestemming tot hergebruik van bestuursdocumenten

In zoverre dit beroep geheel of gedeeltelijk gegrond werd verklaard, geldt dat deze inwilliging van de aanvraag tot openbaarmaking GEEN toestemming inhoudt om het/de gevraagde bestuursdocument(en) te hergebruiken, als vermeld in titel II, hoofdstuk 4 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Brussel, 7 mei 2025

Voor de beroepsinstantie,
afdeling openbaarheid van bestuur,

Bruno ASSCHERICKX
Voorzitter